

Malajce vzgojiti za dobre in vdane državljane. Najnovejši punt na ladji pa je jasen dokaz, da so se tudi sicer dobro vzgojeni Malajci povzpeli do prepričanja, da so tudi oni rojeni za popolno samostojnost, kakor evropejski Holandci, ki jih izrabljajo že stoletja.

Viničarski vestnik.

Ureditev viničarskega vprašanja. Viničarsko vprašanje ni nič drugega, kakor vprašanje ureditve in določitve delovnih pogojev, od katerih je odvisna tisočim našim viničarskim družinam njihova človekavredna eksistenca. V vinorodnih krajih bivše Spodnje-Stajerske, kjer tvorijo viničarji skoraj velik del prebivalstva, je to vprašanje posebej pereče, ne le zgolj z gospodarsko-socialnega stališča, marveč predvsem še to bolj iz narodnostnega. Zato nikoli ne more biti opravičena zahteva tistih, ki žele viničarski red odpraviti in ga nadomestiti z nekakimi prostovoljnimi medsebojnimi pogodbami. Država s svojo zakonodajo je zato tukaj, da štiti slabjšega pred močnejšim, da regulira in omogoči obstoj tudi tistemu, ki razun delovnih rok nima ničesar drugega, državljan pa je tako, kot vsi drugi. Ako viničarskega reda ne bi trebalo, tedaj ga tudi nihče ne bi postavljaj. Od vseh dosedanjih viničarskih redov, ki so kdaj bili v veljavi, je sedanji še najboljši. Manjka še k temu sankcije za stalnost viničarjev v službi in zavarovanje za bolezen in starost.

Podatki za zbirko statistike pridno prihajajo od vseh strani. Najvažnejše je omeniti pri tem položaj celjskih viničarjev, ki imajo poleg prostega stanovanja, drv in deputatne zemlje še mesečne plače 600 do 800 Din in so s tem tako preskrbljeni tudi po zimi, v brezposelnem času.

Št. Vid pri Ptuj. Na Svečnico se je vršilo v Slomšekovem domu lepo zborovanje naših viničarjev. Sprejela so se pravila in ustanovila se je tudi strokovna skupina. Pa nekateri že sedaj grozijo, kako organiziranega viničarja ne bodo trpeli v službi. Pa se bomo vsi organizirali in zato izbire ne bo moglo biti.

V Ljutomeru sta dne 5. februarja obhajala zlato poroko zakonca Rajh Ivan in Rozalija. Dorastli otroci in prijatelji (sami viničarji) so njima za ta izreden jubilej pripravili tudi lepo gostijo. Jubilarita sta člana »Strokovne zveze viničarjev« in »Viničarske kreditne zadruge«, zato njima načelstvo obeh iskreno čestita.

Mesto z največ požari.

Moderno mesto Tokio, prestolnica japonskega cesarstva, obstoja do polovice iz lesenih in papirnatih hiš. Le najbolj moderni del ob zapadu mesta posedla zidane stavbe. Vsakdo si lahko sam predstavlja, kako ogromno delo da mora zmagovati skozi celo leto tokijsko gasilstvo.

Gasilci v Tokiju so najbolj moderno na celem svetu organizirani in zares zaslužijo, da se seznani z njim nekoliko tudi naša podeželska javnost. — Pred vsem so popolnoma po vojaško opremljeni. Člani gasilske organizacije se zavežejo, da bodo služili 12 let. Še le po preteku 6 let se lahko vsak poroči. Vojaški značaj tokijskih gasilcev se posebno naglašja pri vsaki priložnosti. Tudi red med gasilci je vo-

jaški. Ako kateri član kaj zagreši, ga kaznujejo po vojaških zakonih.

Vseh gasilcev v Tokiju je 3000, ki so razdeljeni po celim mestu. Njihovo gasilno orodje je najmodernejšo. Kdo je prisostvoval enkrat gasilskim vajam japonskih gasilcev, ki so prave ljudske veselice, se ne more načuditi, kako so ti ljudje kos svoji nalogi.

Pri pogledu na tokijsko najboljšo gasilsko organizacijo se rodi nehoti vprašanje: Kako je to, da posedla baš japonska prestolnica letni rekord, kar se tiče požarov? Z izvrstno, številčno močno in najmodernejšo opremljeno požarno brambo bi vendarle zamoglo biti omogočeno, pogasiti tudi ogenj lesenih stavb.

Ako pa izbruhne požar v bolj revnem delu mesta, ki je eden najstarejših, n. pr. v Pukavagi, ne more dospeti na mesto nesreče pravočasno najhitrejša požarna bramba. Predno približajo gasilci, je že najmanj 100 lesenih hiš v objemu plamenov. V takih slučajih ne gre gasilcem zato, da bi gasili, ker se sploh gasiti ne da, ker so hiše preveč skupaj, ulice ozke in je največji požar tekom 10 minut v polnem razmahu, ampak da prodrejo v goreče objekte in rešujejo iz njih ljudi. Kako požrtvovalni so tokijski gasilci v tem oziru, nam dokazuje dejstvo, da so utrpeli leta 1931 70 mrtvih in 200 težko ranjenih. — Ravno leta 1931 je bilo v Tokiju 1900 požarov, ki so uničili 400 človeških bivališč.

Vzrok tako pogostih požarov je iskati v tem, ker so starojaponske hišice iz lesa ter lepenke. V teh bajtah svetijo s petrolejkami in kuhajo s špiritom. Zadostuje le neznatna iskra in cele ulice so takoj v vse uničujočem plamenu.

*

Odvisnost zdravja od ozračja.

Kakor vsa bitja, živali in rastline, smo odvisni tudi ljudje od ozračja, ki nas obdaja z vsemi svojimi mnogovrstnimi pojavi in lastnostmi kemične ter fizikalne vrste. Poletje in zima, dan in noč, mraz in toplota, vlaga in suša — vse to vpliva na naše življenje, naše razpoloženje in zdravje. Isto menjavanje kakor v vnanji naravi se odigravata tudi v našem telesu. Razmer-

je med zdravjem in vremenom je torej le izraz iz splošnega razmerja med naravo in življenjem. A čeprav se nam vidi to tako jasno, vemo le prav malo o tem.

Vsaka bolniška strežnica ve n. pr. povedati, da umrje največ bolnikov proti jutru in poldnevu, ko je zrak najbolj prevodljiv za elektriko. Samo poletni poldnevi delajo nerazumljivo izjemo. Ob vlažnem južniku istotako narase umrljivost hudo bolnih, posebno značilna pa je umrljivost v vigredi, kajti takrat je največja. Tudi v jeseni narase za neke bolezni umrljivost in število bolnikov. A kakor za bolezni, sta pomlad in jesen relativni višek za vsakovrstno delovanje pesniškega, umetniškega in sploh duševnega značaja, kakor slavi tudi ljubezen v teh dveh dobah svojo zmagoslavje. Samomori so takrat istotako bolj pogosti in podobno je z npravstvenimi zločini — skratka, letne dobe s svojimi posebnimi vremenskimi prilikami imajo svoje značilne vplive na ljudi. A ne samo ljudje, tudi druga bitja in povzročitelji bolezni so v posebnih odnosajih s temi dobami. Nalezljivo nastopanje nahoda nam kaže najbolj nazorno, kako vpliva vreme na povzročitelja tega zla.

Končno je vreme z vsem, kar spada sem, s svetlobo, solncem, gibanjem zraka, vlago, zračno elektriko in količino prahu v ozračju važen zdravilni činitelj za mnoge bolezni, tuberkulozo, revmatizem itd. Celo preprosta izpremembra zraka ima velik pomen, kakor ve marsikdo iz lastne izkušnje. Zato ni čudno, da se znanost čezdalje bolj vneta bavi z vremenskimi pojavi in klimatičnimi prilikami in da skuša vneta rešiti preobilico ugank, ki nam jih te stvari danes že zastavljajo.

Raznoterosti.

Elektrarna ob vznožju Himalaje. — Ob reki Ul na ozemlju mandijskega kneza ob južnem vznožju himalajskega gorovja dovršujejo sedaj elektrarno, ki bo izrabljala ogromne vodne sile pogorja Himalaja. Naprava bo dobavljala električno silo zlasti iz vodovij pogorja Davalagiri, ki ga cenijo na 2 in pol milijona konjskih sil. Gradnja elektrane je zelo težavna, ker je treba premagati ogromne naravne ovire. N. pr.: skozi neko goro so morali izvrtati 5 km dolg predor. Pri teh delih je sodelovalo 150 inženirjev in 300 delavcev. V predelu, kjer se dovršuje elektrarna, sta najhujša sovražnika človeškega zdravja mraz in kamenje. »Proga smrti« je bila dolga samo 6 m. Da so jo obvladali, so potrebovali tehnični veščaki 4 mesece časa, ker jo je vedno znova zasipavalo in zatrpavalo kamenje, ki se je vsipalo iz razpoklin krhkih sten. Težak je bil tudi prevoz strojev, ki so jih morali delavci prenašati na plečih, in to v predelih, kamor dotlej še ni stopila človeška noga. Stroški za elektrarno znašajo 4 in pol milijona funtov. Ko bo naprava dograjena, pa bo imela civilizacija od tega ogromne dobičke.

SKRIVALNICA.

Kje pa je hlapec?

Največja fotografija na vsem svetu. Največji fotografski osebni sliki na celnem svetu sta portreta Lenina in Stalina, ki sta bila na proslavi lanskega 1. majnika razstavljena na »Krasni ploščadi« v Moskvi. Merita vsak 25 krat 8 metrov. Pomenita rekord v svetovni fotografiji, ki ne pozna večjih slik. Fotografiji so sestavili vsako teh slik iz 600 negativov.

Prvi avtomobili. V tridesetih letih preteklega stoletja je imela Anglija prvi avtobusni promet. To so bili parni avtomobili, ki so vozili nad dvajset oseb. Proti njim pa so nastopili kočijaži, ker so se bali konkurence in kmetije, ker so mislili, da bo padla cena njihovim konjem, pa končno tudi lastniki prvih železnic. In res, avtomobilski promet so onemogočili na ta način, da je parlament prinesel zakon, po katerem ne smejo avtomobili hitreje voziti kakor 4 kilometre na 1 uro, a 50 metrov pred avtomobilom mora nekdo vihteti tri rdeče zastave z napisom: »Pazite! Umaknite se!« Ta zakon je živel polnih 60 let!

Po zaključku lista došle vesti in novice.

Japonski zastopnik zapustil Ženevo. Društvo narodov je odklonilo priznanje Mandžurije kot samostojno državo pod pokroviteljstvom Japoncev. Radi tega je Japonska odpoklicala svojega zastopnika iz Ženeve in javila izstop iz Društva narodov, ako bi ostal omenjeni sklep nespremenljiv.

Nemški kancelar Hitler že napoveduje spremembo mirovnih pogodb in zahtevo o povračilu nemških kolonij.

Žrtov železniške nesreče. Dne 12. februarja je prevrnila burja službeni in en potniški voz vlaka na progi Sušak-Bakar. Vlakovođa Saladin iz Ptuja je postal smrtna žrtev nesreče.

Zagoneten umor. Dne 12. februarja so zaprli orožniki v Tunjicah pri Kamniku poselnika Antona Vombergerja. Omenjeni je osumljen, da je pred 10 meseci podkupil prijatelja čevljarja Avgusta in da je ta umoril njegovo teto. Teta Ivana Rakef, po domače Jamovka, je bila štirikrat omožena, a ni imela otrok. Pri sebi je imela nečaka Antona Vombergerja, kateremu je obljubila, da mu bo zapustila celo imetje. Aretirana nečak in čevljar dajeta glede umora nasprotujoče si izjave in bo težko razvozljala preiskava zagonetno zadevo.

Skok skozi okno iz drugega nadstropja. Iz drugega nadstropja je skočila skozi okno palače Ljudske posojilnice v Celju 38letna Marija Jaška, rojena na Dunaju, pristojna v Novo Štífto. Pretresla si je možgane in se je tudi na znotraj poškodovala. Vzrok samomordnega namena ni znan.

Sv. Jurij ob Taboru. V nedeljo dne 19. t. m., popoldne ob treh vprizori dramatski odsek Katoliškega prosvetnega društva narodno igro s petjem »Godčeva pesem«. Prijatelji lepe in poštene zabave iskreno vabljeni.

Hajdina pri Ptuj. Gasilno društvo vprizori v nedeljo dne 19. t. m. ob treh popoldne v dvorani gospe Bračičeve, gostilničarke v Rogoznici pri Ptuj, veseloigro »Dve nevesti«. K obilni zabavi vljudno vabimo. — Odbor.

Ruše. Za fante, ki so člani Prosv. društva, se je preteklo soboto ustanovil poseben fantovski odsek, ki bo imel predavanja in sestanke redno vsak drugi teden. Predsednik je brat Gustl Repolusk, ki se je udeležil tritedenskega fantovskega tečaja v Mariboru. Res, fantje skupaj, da koristno rabite svoje mlade moči in se izobrazite za svoj prihodnji poklic!

Ruše. Pretekli teden so v Slovenjgradu pokopali ruškega rojaka, vlč. g. župnika v pok. Romana Skerbsa. Rojen je bil dne 27. februarja 1874 na Smolniku. Leta 1898 je v veliko veselje svoje blage, globokoverne matere vdove pel v Rušah svojo novo mašo. Potem je bil veliko let župnik na hribovitem Prevorju. Radi hudega revmatizma, ki ga je večkrat cele mesece priklenil na bolniško posteljo, se je moral leta 1929 odpovedati župniji in se je naselil kot hišni duhovnik v javni bolnici v Slovenjgradu. Plodonosno je tam deloval 3 leta. Ponedeljek dne 6. t. m. pa mu je huda pljučnica ugasnila luč življenja. Z njim je izumrl spoštovani Skerbsov rod na Smolniku. V obilnem številu so se znanci in sorodniki iz Ruš udeležili pogreba v Slovenjgradu in se lahko prepričali, kako čislani je bil tudi tam pokojni g. Roman. 16 duhovnih sobratov od blizu in daleč ter dolga vrsta gospodov in gospej iz mesta in okolice so ga spremljali na njegovem zadnjem potu. Pogreb je vodil njegov sošolec, prevz. g. pomožni škof dr. Tomažič, ki se je pred mrtvašnico poslovil od dobrega prijatelja v prisrčnih besedah. In tako počiva čislani naš rojak med njimi, katerim je posvetil svoje zadnje moči, med katerimi je tudi umrl kot žrtev svojega duhovniškega poklica. Blagemu srcu ohrani mo blag spomin!

MALA OZNANILA

Prodaja se lepo posestvo, 4 orale, hiša z mlinom. Dražen vrh 63, Sv. Ana na Kremb. 191

Iščeta službo zakonca brez otrok pri živini in poljsk. delu. Naslov v upravi lista. 189

Iščem majarijo ali viničarijo za tri delavne osebe. Naslov v upravi lista. 190

Sprejme se oženjen par. Jarenina 47. 193

Kupim malo posestvo, 2 do 3 orale, v bližini Pohorja. Naslov v upravi lista. 196

Prodaja proti gotovini dvostanovanjsko hišo z gospodarskim poslopjem in velikim zemljiščem v Studencih. Vprašajte v mehanični delavnici Maribor, Vetrinjska 11. 192

Prodaja hišo z vrtom. Pobrežje pri Mariboru, Gubčeva ulica 24. 188

Harmoniј poceni na prodaj. Naslov v upravi lista. 187

Klobuki

najnovejši od Din 48.- naprej

otroški Din 28.-.

Velika izbira

o b l e k

Jakob Lah

Maribor, Glavni trg 2

Enodružinska hiša, nova, gospodarsko poslopje, vrt in zemljišče, tik Maribora poceni na prodaj. Naslov v upravi lista. 186

Separator za mleko in velika izbira porabnih reči najcenejše v Grajski starinarni, Maribor, Trg svobode 1. 198

Prodaja se: požlahtnjene, ukoreninjene trte, eno- in dvoletne, vrste »italj. rizling«, oddaja oskrbnitvo posestev grof Merana, Vrhov dol, pošta Limbuš pri Mariboru. 197

Iščem mesto viničarja s popolno prakso. Nastop takoj, Naslov v upravi lista. 203

Sprejem pridnega vajenca z dežele. Anton Besak, krojač, Maribor, Sodna ulica 15. 204

Prodaja 5 oralov travnikov in njiv. Prodaja tudi na drobno. Primerni prostori za stavbe, cena 5000 Din za 1 oral. Naslov pove uprava lista. 202

Zavarovanje proti požaru, življensko in proti smrti posreduje: zastopstvo Zavarovalne družbe »Feniks«, Pichler Jurij v Ptuj. 201

Hiša v Ptuj se prodaja za hranilne knjižnice ene izmed posojilnic ali Mestne hranilnice v Ptuj. Hiša ima nekaj vrta, studenec in leži na ugodnem prostoru poleg sejmišča. Cena 39.500 Din. Vprašati: Ana Trbuc, Ptuj, Zrinskofrankopanska 10. 200

Prodaja posestvo pri Poljčanah. Izve se pri g. Antonu Grof, Poljčane. 195

Šafar, oženjen, strokovno vešč sadjarstva, vinarstva in splošnega kmetijstva, išče službe. Ponudbe na upravo lista pgd »Vzoren in pošten«. 194

Prodaja posestvo pri cerkvi in šoli, blizu Maribora. Naslov v upravi lista. 177

Prodaja čevljarsko orodje in 2 stroja: Franc Hajnshek, Kostrivnica, Podplat. 178

Iščem službo oskrbnika ali šafarja ali majerja, sem oženjen, absolvent kmetijske šole s prakso. Naslov v upravi lista pod številko 100. 182

Kravarja, oženjenega, po možnosti brez otrok, oba dobro molžeča, takoj sprejme oskrbnitvo Studenec, Obmejna cesta 64, pri Mariboru. 180

Hranilnica in posojilnica na Dobrni ima svoj redni občni zbor dne 5. marca 1933. ob pol 9. uri dopoldne v uradnem prostoru z običajnim sporedom. — Načelstvo. 199

ZAHVALA

»Zadružnost«, reg. pom. blagajni v Mariboru, Orožnova ulica 8.

Podpisana se vljudno zahvaljujem »Zadružnosti« za nakazano mi pogrebniini po preminuli članici. Zahvaljujem se še posebno za hitro, tankovestno in nepristransko poslovanje, za kar mo- »Zadružnost« vsakomu najtopleje priporočati kot najpoštenejšo in najvestnejšo ustanovo. 184

Kamnik, dne 11. februarja 1933.

Flora Mici s. r.

PRIPOROČAM

brez skrbi vsakomur posmrtninsko zavarovanje po načinu, kakor ga izvaja »Zadružnost«, reg. pom. blagajna v Mariboru, Orožnova ulica 8. Pogrebniina po rajnem članu mi je bila izplačana točno. »Zadružnost« je poštna in vestna ustanova, z njenim delom sem zadovoljna.

Sp. Hajdina, dne 11. februarja 1933.

185 Ogrizek Marija s. r.